

DOCUMENT BASE

El conflicte implícit a l'etapa adolescent

Que l'etapa adolescent és una etapa de conflicte és quelcom que tots sabem. La psicologia ho ha estudiat, evidenciat i raonat fa molt de temps, i els pares i les mares que tenim fills adolescents ho comprovem cada dia.

Podem dir-li etapa conflictiva, podem dir-li etapa d'inestabilitat; podem dir-li etapa de canvis. S'hi barregen diverses causes, entre les quals hi ha:

- ✓ Necessitat de crear una personalitat pròpia, separada de la dels pares
- ✓ Necessitat d'acceptació social
- ✓ Mancances importants en la gestió de les emocions
- ✓ Influència creixent del grup d'amics / nous valors de referència
- ✓ Obertura a una etapa sexualment activa

Per això, els pares i les mares observem que, sovint, els comportaments de l'adolescent són més desordenats, més rebels, que els de l'infant.

Això, que és natural, humà i, per tant, positiu, té conseqüències negatives en la capacitat dels joves de conviure: és el conflicte implícit a la conducta adolescent. Conflicte que, entre d'altres coses, arrossega els pares i les mares a demanar ajut i a compartir les seves experiències en xerrades i debats amb experts. A l'Àrea de Formació de FAPAES, ho comprovem cada any!

S'agreuja el problema, en els darrers anys? Sí, no i per què?

Si volem debatre sobre el conflicte implícit a l'etapa d'adolescent és perquè sembla que, recentment, algunes notícies fan preguntar-nos fins a quin punt la conducta conflictiva adolescent s'ha agreujat en les darrers temps: conflictes escolars entre adolescents, fracàs escolar creixent, amenaces al professorat, pèrdua del diàleg amb els pares, episodis de violència familiar, bandes de carrer, augment del consum de drogues...

Alguns d'aquest problemes tenen un component de violència; altres, no. El conflicte adolescent no sempre genera violència, però cal parlar-ne quan genera situacions preocupants.

Podem fer-nos algunes preguntes clau:

- Tenim un problema creixent amb els joves en els darrers temps? Si és així, per què el tenim i com podem resoldre'l?
- O el que passa és, només, que ara hi ha més informació sobre les conductes conflictives dels joves i, per tant, una major possibilitat d'afrontar-les?

Podem, per tant, partir de dos punts de vista ben diferents:

1. Acceptar que els conflictes dels adolescents han augmentat i s'han agreujat. Aleshores, quines serien les causes?
 - ✓ L'adolescent actual viu en un marge de llibertat creixent, aspecte positiu en sí mateix, però que no sempre sap utilitzar. Té llibertat moral (allò que és ben fet i mal fet és, avui, relatiu) i té llibertat relacional (el jove té moltes més influències, molts més estímuls educatius)
 - ✓ Les responsabilitats laborals i socials assumides per la família minven el temps i qualitat de la tasca educativa de pares i mares
 - ✓ Socialment (sobretot dels mitjans de comunicació) alguns missatges potents són molt poc educatius:
 - Violència
 - Atractiu de l'èxit fàcil sense esforç
 - Manca de compromís i responsabilitat
 - ✓ D'altra banda, en el context concret de l'escola, es denuncia una progressiva manca d'autoritat (ben entesa) dels professors i equips directius
2. Considerar que el que vivim és, només, un augment de la informació sobre aquests conflictes. Aleshores, haurem de fer una valoració positiva de la situació però, en tot cas, serà bo preguntar-nos si:
 - ✓ Els mitjans de comunicació haurien de presentar aquests conflictes (per exemple, el "bullying" escolar) d'una altra manera
 - ✓ Cal aprofitar aquest major coneixement que tenim del problema per inventar noves maneres de resoldre'l

Què hi podem fer, per ajudar els adolescents?

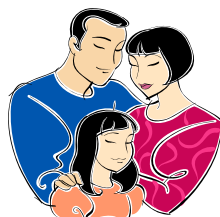
Independentment del punt de partida que tinguem (els conflictes s'han agreujat o només passa que n'estem més informats) cal que ens plantegem que s'hi pot fer des de:

L'ESCOLA

- Apostar per l'educació dels valors com a línia estratègica del currículum
- Implantar programes de mediació escolar
- Recuperar una organització escolar en la qual l'autoritat (ben entesa, democràtica) dels professors sigui més respectada
- Treballar molt més en equip amb les famílies

LES FAMÍLIES

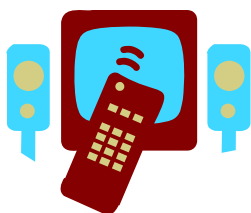
- Augmentar temps i qualitat (responsabilitat) de la tasca educativa
- Treball molt més en equip amb l'escola
- Educar, per damunt de tot, els valors dels fills

ELS RECURSOS COMUNITARIS

- Oferir eines per a la gestió de conflictes: mediació familiar
- Col·laborar amb l'escola en la gestió dels conflictes escolars (nous professionals a l'escola, obertura dels centres i col·laboració amb Ajuntaments, entitats, administració de justícia...)

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

- Apostar per una comunicació educativa
- Valorar la necessitat que, en el cas dels mitjans públics, sigui també comercial
- Regular rigorosament els missatges no educatius que projecta

XXXVII CONGRÉS
Adolescència: conflicte i mediació

I els joves, què hi diuen?

Cal, finalment, plantejar-nos com els mateixos joves, protagonistes del debat, poden participar d'aquest procés. Si es tracta d'ajudar-los a gestionar millor el conflicte intern propi de la seva edat; si es tracta d'entendre la seva problemàtica; si es tracta d'educar-los en l'època que vivim, caldrà escoltar què ens diuen.

Busquem, a la família, a l'escola, a qualsevol espai educatiu, la manera que els adolescents siguin subjectes actius d'un debat que es fa, només, per ells.